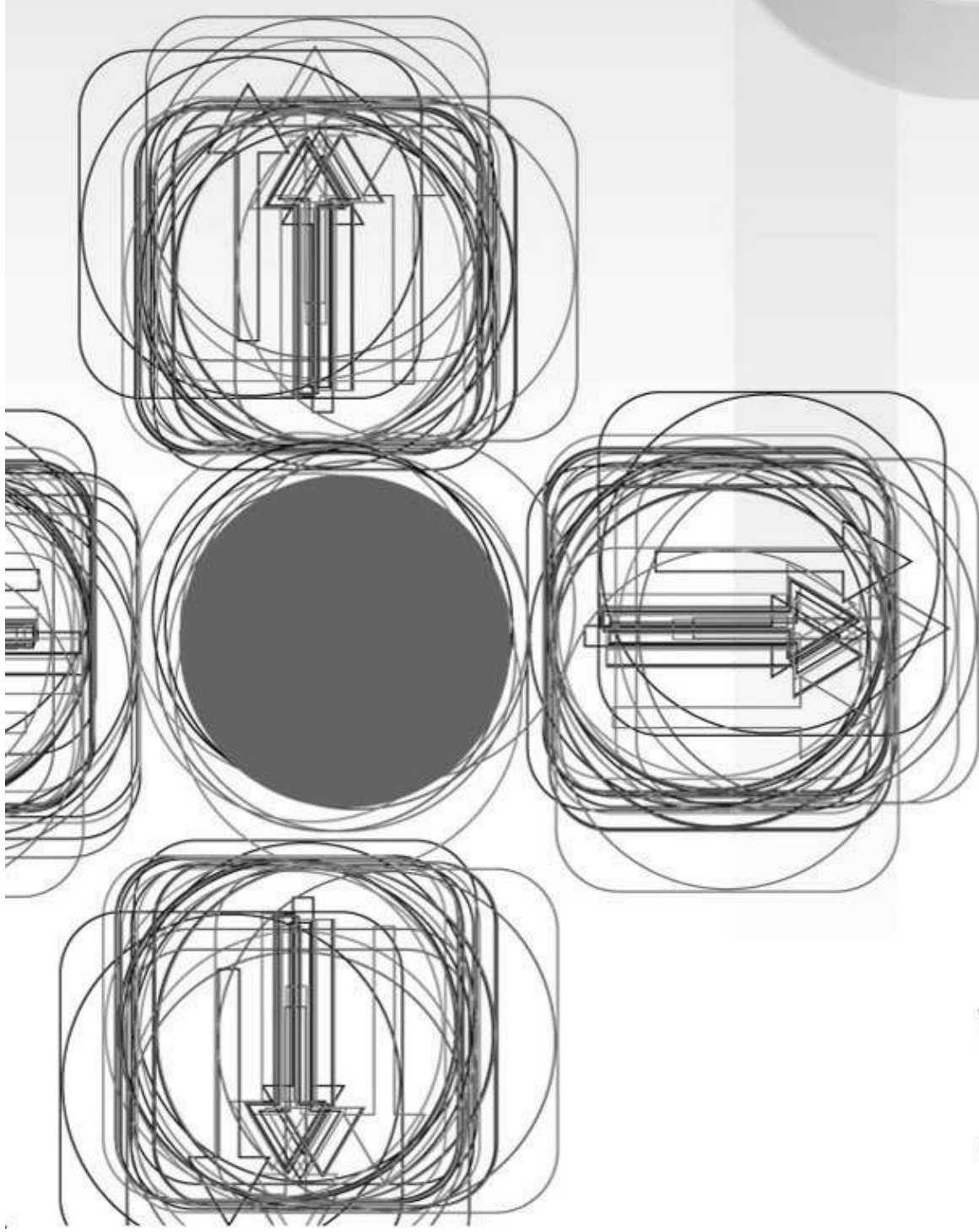

COMPASS

Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης
στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
για νέους/νέες

Όλοι διαφορετικοί όλοι ίσοι

«Όλα τα ανθρώπινα όντα είναι «καθολικά» ίσα και «ατομικά» διαφορετικά. Η καθολική ισότητα και οι ατομικές διαφορές πρέπει να τυγχάνουν σεβασμού»*

Θεματικές ενότητες	Διάκριση και ξενοφοβία, Γενικά ανθρώπινα δικαιώματα, Παγκοσμιοποίηση
Πολυπλοκότητα	Επίπεδο 2
Μέγεθος Ομάδας	6 – 60
Διάρκεια	40 λεπτά
Επισκόπηση της δραστηριότητας	Ένας διαγωνισμός γνώσεων σύντομος και αρκετά προκλητικός ώστε να έχει ενδιαφέρον από μόνος του αλλά και να αποτελεί βάση για μια καλή ομαδική συζήτηση.
Σχετιζόμενα δικαιώματα	<ul style="list-style-type: none"> • Ισότητα στην αξιοπρέπεια. • Το δικαίωμα στα δικαιώματα και στις ελευθερίες χωρίς διάκριση οποιουδήποτε είδους, π.χ. φυλής, χρώματος, θρησκείας κ.λπ. • Το δικαίωμα σε μια εθνικότητα.
Σκοποί	<ul style="list-style-type: none"> • Να εξεταστεί η καθολικότητα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. • Να καταστήσει τα μέλη της ομάδας ενήμερα για τον εθνοκεντρισμό και την προκατάληψη που μπορεί να υπάρχουν στους ίδιους και στους άλλους. • Να αναπτύξουν οι συμμετέχοντες/ουσες τη δυνατότητα να διαβάζουν πληροφορίες με κριτική και ανεξάρτητη ματιά.
Υλικά	<ul style="list-style-type: none"> • Φυλλάδια. • Μεγάλο φύλλο χαρτιού (A3) ή χαρτί χαρτοπίνακα και μαρκαδόροι (προαιρετικά).
Προετοιμασία	Κάντε αντίγραφα του φυλλαδίου, ένα ανά συμμετέχοντα. Εναλλακτικά, αντιγράψτε το ένα σ' έναν πίνακα ή χρησιμοποιήστε ένα διαφανοσκόπιο (σιγουρευτείτε ότι όλοι βλέπουν την προβολή).

Οδηγίες

1. Πείτε στην ομάδα ότι η δραστηριότητα μοιάζει με διαγωνισμό γνώσεων αλλά ο σκοπός δεν είναι να φανεί ποιος ξέρει το σωστό και ποιος όχι. Είναι απλώς ένα σημείο εκκίνησης.
2. Μοιράστε τα δυο αποσπάσματα κειμένου (quotations) σε χαρτί ή προβάλτε τα στον πίνακα ή με το διαφανοσκόπιο. Δώστε πέντε λεπτά στα μέλη της ομάδας για να τα διαβάσουν.
3. Έπειτα ζητήστε τους να κρίνουν καθένας/μιά χωριστά: α) ποια είναι η πηγή του πρώτου από τα παρακάτω κείμενα, από ποιο βιβλίο ή έγγραφο προέρχεται το απόσπασμα; β) από ποια χώρα/περιοχή του κόσμου προέρχεται ο συντάκτης του δεύτερου κειμένου;
4. Όταν ετοιμαστούν, ζητήστε από όλους/ες να σχηματίσουν μικρές ομάδες των τριών περίπου ατόμων. Δώστε τους 20 λεπτά για να συζητήσουν και να αναλύσουν τις ατομικές επιλογές τους. Πρέπει να σκεφτούν τις ακόλουθες ερωτήσεις και, αν είναι δυνατόν, να καταλήξουν σε μια συλλογική απάντηση:

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ & ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ

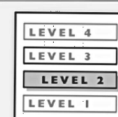

ΓΕΝ. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚ/ΤΑ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

ΠΟΛΥΠΛΟΚΗΤΗΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ 2

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

6-60

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

40 ΛΕΠΤΑ

- Γιατί επέλεξαν τη συγκεκριμένη απάντηση;
  - Τι λένε τα κείμενα για τους συντάκτες τους;
  - Ποιες είναι οι σκέψεις τους για τα κείμενα;
5. Όταν οι ομάδες τελειώσουν, συγκαλέστε ολομέλεια και κάνετε έναν γύρο συγκέντρωσης των απαντήσεων στην ερώτηση (α) από κάθε ομάδα. Καλέστε τις ομάδες να εκθέσουν τους λόγους που τις οδήγησαν στις επιλογές τους. Κατόπιν επαναλάβετε τον γύρο συγκέντρωσης των απαντήσεων στην ερώτηση (β).
  6. Αποκαλύψτε τον συντάκτη, εν προκειμένω τον Said al-Andalusi από την Ισπανία και προχωρήστε στην ανασκόπηση και στην αξιολόγηση.

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

Ξεκινήστε αυτή τη φάση με μια συνοπτική ανασκόπηση της δραστηριότητας και έπειτα, εάν αισθάνεστε ότι η ομάδα είναι έτοιμη, εισάγετε τις έννοιες της προκατάληψης και του εθνοκεντρισμού. Εξετάστε τις ακόλουθες ερωτήσεις (είτε στην ολομέλεια είτε, αν είναι απαραίτητο, σε μικρότερες ομάδες):

- Οι συμμετέχοντες/ουσες εξεπλάγησαν από την απάντηση;
- Πώς έκαναν τις αρχικές ατομικές επιλογές τους; Βασίστηκαν σε εικασίες; Στη διαίσθηση; Ή σε πραγματική γνώση;
- Άλλαξαν οι συμμετέχοντες/ουσες γνώμη για τις επιλογές τους κατά τη διάρκεια των συζητήσεων στις μικρές ομάδες; Τι τους έκανε να αλλάξουν απόψεις; Η πίεση των άλλων; Τα πειστικά επιχειρήματα;
- Πώς υπερασπίστηκαν τις επιλογές τους στις συζητήσεις μικρής ομάδας; Επέμειναν στις επιλογές τους διστακτικά ή έντονα;
- Γιατί ο συντάκτης περιέγραψε τους ανθρώπους από τον Βορρά με τον τρόπο που το έκανε;
- Ποιες ενδείξεις μας δίνει το δεύτερο κείμενο για τον συντάκτη, για την εμφάνισή του και για τον πολιτισμό του;
- Μέχρι ποιο σημείο η άποψη του συγγραφέα είναι αποτέλεσμα της εθνοκεντρικής του οπτικής γωνίας και της προκατάληψής του; Ή είναι δίκαιο να ειπωθεί ότι εκείνη την περίοδο οι κουλτούρες στη βόρεια Ευρώπη ήταν λιγότερο “πολιτισμένες” από τη δική του;
- Μπορούν οι συμμετέχοντες/ουσες να σκεφτούν παραδείγματα που άκουσαν ή διάβασαν, όπου περιγράφονται άλλοι άνθρωποι με παρόμοιους τρόπους; Πώς θα αισθάνονταν, αν κάποιος τους/τις θεωρούσαν κατώτερους/ες;
- Όταν οι άνθρωποι δεν χαίρουν εκτίμησής γι’ αυτό που είναι, ποια είναι τα αποτελέσματα; Μπορούν οι συμμετέχοντες/ουσες να σκεφτούν παραδείγματα από την ιστορία; Και από το παρόν;
- Τι θα έπρεπε να κάνουμε για να αντιμετωπίσουμε τα αποτελέσματα της προκατάληψης; Υπάρχουν άνθρωποι ή ομάδες στις περιοχές των συμμετεχόντων/ουσών ή στις χώρες τους που να αποτελούν επίσης αντικείμενο προκατάληψης; Ποιοι είναι αυτοί;

Συμβουλές για τους/τις διευκολυντές/τριες

Τα αποσπάσματα αντλήθηκαν από το βιβλίο ενός διάσημου λόγιου από την Κόρδοβα της Ανδαλουσίας (στην περιοχή που σήμερα ανήκει στην Ισπανία), που γεννήθηκε το 1029 μ.Χ. / 420 E.E. (Έτος Εγίρας) με το ισλαμικό ημερολόγιο. Ο Said al-Andalusi ήταν ένας λόγιος πολύ γνωστός για τη σοφία και τη γνώση του. Για τον Said al-Andalusi, ο πολιτισμός και η επιστήμη είχαν μεγάλη σχέση με τη γνώση του Κορανίου. Έγινε γνωστός όχι μόνο για τη γνώση του σε θέματα της θρησκείας, αλλά διακρίθηκε επίσης στην αραβική λογοτεχνία, στην ιατρική, στα μαθηματικά, στην αστρονομία και σε άλλες επιστήμες.

Πρέπει να αναφερθεί ότι την περίοδο αυτή η λεκάνη της Μεσογείου, και ειδικά τα αραβικά βασίλεια γύρω από αυτήν, αποτελούσαν το κέντρο του «πολιτισμού». Το επίπεδο της γνώσης στον «Βορρά», όπως ο Said al-Andalusi αποκαλούσε τη βόρεια Ευρώπη, δεν προσέγγιζε καν το αντίστοιχο στον αραβικό κόσμο, στην Περσία, στην Κίνα και στην Ινδία.

Να έχετε υπόψη σας ότι, ανάλογα με την ομάδα, μπορεί να πρέπει να δώσετε οδηγίες για το πώς να διαβάσουν τα κείμενα με περισσότερο κριτική ματιά. Μπορεί να πρέπει να επισημάνετε ότι το δεύτερο κείμενο αποκαλύπτει όντως πολλά για τον συγγραφέα, την εμφάνισή του και τον πολιτισμό του, παραδείγματος χάριν, ότι πρέπει να είχε σγουρά μαλλιά και σκούρο δέρμα. Η κριτική ανάγνωση αφορά όχι μόνο στην κατανόηση του περιεχομένου του κειμένου, αλλά και στο να λαμβάνεται υπόψη το πλαίσιο εντός του οποίου ο/η συγγραφέας γράφει, όπως και οι λόγοι για τους οποίους το κάνει. Αν αυτό επιτευχθεί, γίνεται ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση του να μπορεί κανείς να κατανοήσει πώς πρέπει να διαβάζει όλα τα μηνύματα (ιστορία, ειδήσεις, ποιήματα, στίχους κ.λπ.) και να αναγνωρίζει τις αξίες που μεταφέρουν.

Ένας τρόπος να εισαχθεί προς συζήτηση στην ομάδα το ζήτημα του εθνοκεντρισμού είναι να επισημανθεί ότι ο συγγραφέας -που είναι οικείος σε ανθρώπους με σκούρο δέρμα και σγουρά μαλλιά- δίνει έναν πολύ καλό ορισμό του αντίθετου από αυτό που θεωρεί «κανονικό». Είναι επίσης σημαντικό, μέσω της συζήτησης, να βοηθήσετε τα μέλη της ομάδας να καταλάβουν ότι οι πολιτισμικές διαφορές δεν καθιστούν τους ανθρώπους «καλύτερους» ή «χειρότερους». Να επισημάνετε ότι είναι δύσκολο να κρίνονται οι άλλοι χωρίς προκατάληψη, λόγω του ότι όλοι θεωρούμε τη δική μας πολιτισμική οπτική μας ως τον «κανόνα». Το να αντιληφθούμε τον δικό μας εθνοκεντρισμό αποτελεί ένα ουσιαστικό βήμα για να τον αναγνωρίζουμε και στους άλλους και για να μπορούμε να επικοινωνούμε επιτυχώς με ανθρώπους από άλλους πολιτισμούς.

Αφήστε πρόσθετο χρόνο στο τέλος της δραστηριότητας έτσι ώστε να έχετε την άνεση να συζητήσετε περαιτέρω τα ζητήματα και τις ιδέες που προέκυψαν. Παραδείγματος χάριν, μπορείτε, αν θέλετε, να προχωρήσετε σε μια ανάλυση ή συζήτηση σχετικά με τη διδασκαλία της ιστορίας και το πόσο (ή πόσο λίγο) μαθαίνουμε στην Ευρώπη για τους άλλους πολιτισμούς.

Σημείωση: Τα αποσπάσματα προέρχονται από το βιβλίο «Book of the Categories of Nations - Science in the Medieval World», του Said al-Andalusi, μεταφρασμένο από τον Sema'an I. Salem και τον Alok Kumar, University of Texas Press, Austin, 1991.

Προτάσεις για συνέχεια

Εάν επιθυμείτε να ασχοληθείτε περαιτέρω με έννοιες σχετικές με την οικουμενικότητα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τη δραστηριότητα «Παντομίμα», στη σελ 88, η οποία εμπλέκει τους συμμετέχοντες/ουσες σε δημιουργικές και θεατρικές δεξιότητες. Επίσης, αν θέλετε, ρίξτε μια ματιά στη δραστηριότητα «Antonio and Ali», στο εκπαιδευτικό υλικό του «All different-all equal», που είναι μια δραστηριότητα αφήγησης ιστοριών, και βοηθάει όσους/ες συμμετέχουν να διερευνήσουν τις εικόνες που έχουν σχετικά με τους ανθρώπους από άλλους πολιτισμούς.

Φυλλάδια

Κουίζ «Όλοι διαφορετικοί όλοι ίσοι»

1. Ποια είναι η πηγή του παρακάτω αποσπάσματος; Από ποιο βιβλίο ή κείμενο προέρχεται; «Όλοι οι άνθρωποι στη Γη, από την Ανατολή στη Δύση και από τον Βορρά στον Νότο, συγκροτούν μια ενιαία ομάδα και διαφέρουν σε τρία διακριτά χαρακτηριστικά: Συμπεριφορά, σωματική εμφάνιση και γλώσσα».

Επιλέξτε μια από τις ακόλουθες απαντήσεις:

- Διακήρυξη της UNESCO για τον ρατσισμό, 1958.
- Ηροδότου «Ιστορία», 440 π.Χ.
- Βέδες, Ινδία, περίπου 1.000 π.Χ.
- Έκθεση για την εκστρατεία νεολαίας "Όλοι διαφορετικοί – Όλοι Ίσοι", Συμβούλιο της Ευρώπης, 1996.
- Said al-Andalusi, 1029 μ.Χ. / 420 Ε.Ε. (Έτος Εγίρας με το ισλαμικό ημερολόγιο).
- Κανένα από τα παραπάνω.

Ημερομηνία κλειδί

21 Ιουνίου

Παγκόσμια Ημέρα Ειρήνης
και Προσευχής

